

L'Esquella de la Torratxa

Ay XLIII · Número 2234

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 30 de desembre de 1921

BIBLIOTECA
MUNICIPAL

LA CARTA

«Señores Reyes: Harán el favor de traerme unos soldaditos muy bonitos que hay visto que tienen en el Bazar de Melilla.»

III^a Fira Oficial de Mostres

1ª INTERNACIONAL

BARCELONA 15 - 25 MARÇ 1922

SARNA

(RONYA)

ANTISARNIC MARTI

Unic que la cura SENSE BANY
Les seves imitacions són cares,
perilloses i de olor repugnant.

Es ven a totes les Farmàcies i
Parlament, 17 BARCELONA

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO & INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PROBARLO ES CURARSE

WAPLID MIRET - Farmacéutico
Hipotecada 205-BARCELONA

DE VENTA
EN TODOS PAISES

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

SWAN

SAFETY
OMPLE AUTOMATICAMENT

El meu bon «papà»
fa servir una pluma,
cinc anys que la té
i encara li dura;
li vaig preguntar
de quina marca era.
—“SWAN”— em va dir,
que van de primera.

DESDE 2'50 ptas.

EN LES PRINCIPALS PAPERERIES
MABIE, TODD & Co LTD - FAB^{ry} 133-135 OXFORD ST LONDRES
AGENT G^{ra} HENRY M. REIS PROVENÇA 304 BARCELONA

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

ANY NOU

Immens assortit en vaixelles,
cristalleria, objectes d'art
i articles per a regal

REIS

grandiosa exposició de

JUGUETS

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

LES CAMES NUES

Quan arriba l'hivern és quan a ciutat se veuen més cames nues. Cames d'home i cames de dona. Cames d'escenari i cames de camp. Cames les més peludes i cames depilades. Cames, en fi, de revista, i cames de *foot-ball*. Per sota d'aquestes dues cames nues hi passa tota la ciutat que les porta vestides.

Però ambdues s'assemblen en que's mouen, encara que el moviment sigui distint i escaient a la seva naturalesa. Així les cames dels jugadors del «Barcelona» i del «Sparta», virils, negres i a l'aire lliure, corrien, s'estiraven igual que si obeïssin a un ressort, s'obrien en angles inverossímils i si ballaven era un ball de patacada. Les cames de les senyoretetes del «Principal-Palace», blanques, d'un blanc sonrosat, pulides i de saló, semblava que els hi donguessin corda, que's belluguessin amb bellugadissa de mania, que haguessin estat fetes exclusivament per a ballar, sense haver caminat mai naturalment, ni haver tingut altra feina que anar seguint la música dels violins. En aquestes cames hi havia tota la història humana. Les dels mascles lluitaven, mentre que les de femella se movien per a complaure als mascles.

Però les que s'ensenyen en la revista del «Principal», no són cames de fer patir, sinó d'espectacle. Són com bambolines, o decoracions, com «mise en scene», perfectament honestes i escenogràfiques. Devegades sembla que fan gimnàsia sueca, o que segueixen un règim gimnàstic. Ballen sempre. Ballen per l'escenari i per la sala, fent de flors i de mobiliari, i fins de dones, amb una insistència que fa pensar en una malaltia coreogràfica o en el compliment d'una prometença. Quan han ballat vint dones, o siguin, quaranta cames, quedem contents. Després tornen a sortir altres vint, i després quaranta i després cent, i aleshores pensem que no hi ha res més públic que cent cames nues, totes depilades, totes blanques, totes de la mateixa llongitud i espessor, fins que cridem per dintre: «Prou! Prou dones despullades! Que's vestei-

xin o que, al menys, ne surti alguna de negra per a que descansin els ulls».

Si nosaltres fossim empresaris del «Principal» cercariem alguna negra, car una negra no tindria necessitat de depilar-se, i trencaria aquella simfonia en blanc major. Perquè d'homes ja en surten, però també se depilen, també se pinten, també són blancs com la llet, també semblen dones, no comprenent que lo que hi falta, com pebre en la blancor de l'ensiam, són unes cames peludes, unes cames humanes, que no hagin passat pel «camerino». Per això hi contractariem unes ballarines negres, per això, i perquè no tindrien necessitat de cap roba, per petita que fos.

Quan erem estudiants una cama era una cama i no una costum. Ballaven flamenc i al retirar la faldilla amb el peu, oviravem unes pantorrilles amb mitja negra que s'enlairava i que els enagus tapaven desseguida. Aquella cama entrevista era més sensual que no pas tots els desnús de totes les «girls» i de totes les «mademoiselles». No ens l'ensenyaven, la robavem amb els ulls. Era lo prohibit. I quan alguna, més desvergonyida, apareixia en camisa, ens semblava que darrera de les seves transparències hi vèiem tots els misteris de la carn.

Però ara... Ara, amb una nit veiem més cames que en tota la nostra joventut. Ens les ensenyen a l'engrós i per hores. Ens atipen de desnú. Ens converteixen en Sants Antonis de butaca. I quan, a l'endemà, anem a un espectacle d'homes, fadigats d'espectacles femenins, tornen a sortir les cames dels futbolistes, com si haguessim tornat als temps primitius, sense mitges ni calçotets.

PARADOX

AQUEST NADAI...

Nadal que dús pel món la lluminosa visió d'un viure plàcid i calmós i tens sols pels soldats l'esgarrifosa ganyota d'un incògnit tenebrós.

Nadal que'ns trobes lluny d'aquella terra on hem après de viure i d'estimar. Nadal fosc, Nadal gris, Nadal de guerra, per mi tens sols l'encant del recordar...

Aquella casa al poble tan calmosa que té al costat un hort tot esquifit, la porta sempre oberta, jamai clòsa i un tarongé a l'eixida tot florit.

I aquella cambra meua tota quieta amb un balcó guaitant cap a ponent

que sent la remò eterna que'ns inquieta
de l'aigüa que allà aprop hi dû el torrent.

I en tot aquella pau i la bonesa
i el riure d'un amor mai estroncat;
el pare a cap de taula i la dolcesa
de mare i de germans al meu costat.

Aquella nòvia gràcil i encisera
com branca d'almellè totjust florit.
d'uns ulls somniadors i cabellera
més negra que les hores de la nit.

I aquell encant subtil que'l cor enjoia
i escampa amb el seu gest tant mesurat...
oh, dolça figureta, encara ets noia
i encara el teu mirà és asserenat,

i tens ja el caient just, la saviesa
del viure català i equilibrat.
Quin goig del viure clà i amb la dolcesa
del teu amor tot plè de claretat!...

J. B. CARBONELL

Terres d'Africa, Desembre 1921

La "llufa" municipal

En el Cos d'empleats, es notava des de feia temps, un manifest rebombori. Causa principalíssima del mal-estar observat en el ram de funcionaris, era l'incompliment de la promesa contreta pel Consistori, de satisfer al personal dependent de l'Ajuntament, una quantitat extraordinària en atenció al cost altíssim de les subsistències.

Després de molt enraonar empleats i regidors, després de mil conferències i mil anades i vingudes, es tractà en l'avant-darrera sessió de la necessitat de fer efectiu el susdit suplement de sou, per tal d'apaigavar la maror existent entre el personal justament escamat per la conducta observada en l'assumpte de referència pels seus superiors accidentals.

Al fi esmentat, es llegí un dictàmen d'Hisenda, tan capciós i enrevessat, que no permet entreveure la solució donada al plet. Els interessats en la liquidació de l'afer, restaven després de llegit el dictàmen, amb la boca oberta. El més aixerit i capacitat dels empleats, quedà com qui veu visions. Estem per dir, que es deu a la confusió del text, a l'embolic que en el document s'observa, el que les protestes i fins les amenaces formulades d'un temps ensà, no prenguessin el caient greuíssim que tot feia preveure.

Els empleats que sol·licitaven l'abonament del subsidi en concepte de vida cara, emmudiren per la raó de que no entengueren lo que els regidors volien dir. Una vegada, al menys, ha quedat desmentit l'adagi que resa; com més amics, més clars. Per a evitar que la sang arribés al riu, es vegeren els regidors precisats a apel·lar al subterfugi i al eufemisme. Això d'extrafer la veritat, d'alterar la saviesa continguda en les més acreditades sentències de l'època de l'avior, havia d'estar reservat al nostre Ajuntament, on les coses més clares adquireixen el to nebulós i complicat que convé als misteris insondables,

El dictàmen de la Comissió d'Hisenda relatiu al plus dit de vida cara, deixa enrera les receptes llegides ara de poc al Congrés de Madrid. Els *poivos camelistic*, es tornen *desfogatis regidoritis*.

El cor ens diu que els nostres regidors penjaven, als empleats municipals, la llufa abans de temps.

JUST

Lo que feia bonic

Quan la gent se va anar acomodant en l'estadi de Montjuic, començaren les expresions admiratives per l'espectacle. Per un cantó les penyes segades plenes de eures. Allò era la part romàntica. Per altra la muntanya oberta, insinuant la ciutat, els jardins i la mar. Aquella era la part clàssica. I tot ple de gent, com en un mítin dels antics.

Tothom, cridava: Que és bonic! Era una mútua i unànim admiració. Ens tornàvem a sentir llevantins. Tornàvem a veure, aplegada, la gran ciutat.

A la nit, En Cambó, En Ventosa i *tuttl quanti*, foren preguntats si havien assistit al partit.

—Molt interessant—digué en Ventosa, discretament.

—I feia bonic, veritat?—preguntaren a En Cambó.

Aquest, estirà el coll i feu una ganyota:

—No li puc dir, perquè com que lo que feia bonic, erem nosaltres.

Un gos savi

La Veü ha dedicat a En Rusiñol un parell de columnes, ponderant el seu art i la seva vida. *La Veü*, se'n ha adonat de que En Rusiñol, encara que ella no ho hagués dit, era glòria, i de les més legítimes, de Catalunya. Perquè En Rusiñol pot dir lo que deia un vell conegut nostre, dramaturg i federal: Sóc tan únic que no puc ésser primer.

La Veü ha parlat de la vida del Rusiñol a Aranjuez, però no ha contat l'anècdota del gos discret, un gos que no perteneixia a En Rusiñol, però que era d'ell, un gos de conte, un gos per a fer broma. Un dia estava mirant a En Rusiñol, quan aquest llençà a l'aire la borilla del puro consumit. El gos no la deixà arribar a terra i l'agafà amb la boca.

—Caram!—digué En Rusiñol. Quina gana té aquest gos.

—Doncs miri—respongué l'amo del gos.—Me costa una pesseta diària de carn.

En Rusiñol, afegeix:

—Quan ho va sentir el gos, això de la pesseta de carn, me va fer l'ullet.

La bona posició

El desnú que s'exibeix en el Principal Palace és un desnú perfectament moral. Es com si les dones nues fossin estampes o objectes de porcelana, o estàtues. És una impressió estètica lo que ens volen donar.

Però hi ha qui bada, que són els que s'ho creuen,

i els que no baden. Per a aquests la dona és sempre dona i el desnú ha d'ésser complert, sense que amagui res. Però com que això no és possible des de les butaques, se'n van a dalt. Donen una raó:

—S'ha de cercar la vertical. Per al desnú, devegades no és la millor la posició horitzontal, sinó la vertical.

LA FESTA DEL "REVEILLON"

Quan les dotze batallades
de la nit d'avui cauran,
(que és 31 de desembre
i són els dotze badalls
que fa l'any al despedir-se
per anà a la Eternitat...)
tú estaràs amb mí, m'aimia,
per a poguer celebrar
junts la tradicional festa
del «Revelló», la fi d'any.
Perquè, además de menjar-nos
de raïm els dotze grans,
un a cada batallada,
en aquell suprem instant
de la vinya deliciosa
de nostre amor impecat
arrencarem... dotze 'besos:
...ells, els dotze grans seran
d'un raïm ideal, dolcíssim,
que mutuament se canviaran
els nostres encesos llavis,
pel foc del goig arborats...

JOAN PASCUAL

EL POBRE INNOCENT

—Aquest any sí que me l'han ben col·locada.

El pas del tenor Lázaro per l'escenari del «Liceo», haurà servit per a democratitzar el vell teatre, massa encarcerat i aferrat a les seves marcides glòries, per a que puguin sentar-li bé les ventades populars.

En Lázaro ha donat per acabada la seva actuació. Durant les quatre o cinc setmanes que ha estat a Barcelona, han trepitjat la sala del «Liceo», tots els menestrals més o menys acomodats, de Catalunya. Tots els hereus de totes les cases de pagès. En Joanet de cà'l Garrell, En Fèlix de cà'l Xixu, En Tonet de la Laia i el noi xic de cà'l Pelut, han baixat per tongades, a sentir el tenor.

Són els mateixos que dintre d'uns mesos vindran als toros. Alguns, han fet el viatge en companyia de la costella, lo que ha contribuït a accentuar l'encant que de les seves persones es desprèn.

Com que a bona part dels viatgers, no els manca un duro, s'han permès el luxe de seure en butaca, previament adquirida pel recader. Amb tanta corbata llampant, amb tanta cara colrada pel sol, amb tanta mà molsuda, semblava el «Liceo» un envelat.

Per molt temps es parlarà d'En Lázaro i del nostre teatre d'òpera, en tots els cafès de dalt i de baix de tots els pobles de la nostra terra, en les juntes de comares i

en els cassinos de menestrals. Els de Tarrassa, el convidaren ja a una fontada.

Uns i altres, els de Tarrassa, com els de Sabadell, els de Granollers, lo mateix que els de Vilafranca i aquests, com els de Sans, els de Sant Andreu i els de Gràcia, també dignament representats en les funcions d'En Lázaro, es donen per contents amb escoltar les refilades de l'artista. Amb esguardar les llotges. Amb contemplar el devassall de llum i la fastuositat que del saló es desprèn.

Vui dir que no estan per brocs, ni es volen encaparrar desxifrant lo indexifrabre. Com que no són cerebrals, acostumen a emocionar-se i aplaudir sense compliments ni reserves de cap mena.

L'expontanitat i la sinceritat amb els tals que es comporten, contrasta manifestament amb la conducta de certs crítics musicals, contraris a que l'Empresa mantingui la sala en una discreta penombra, especialment en les representacions wagnerianes.

Els crítics que demanen llum, com certs aficionats víctimes del virus alemany, van al «Liceo» amb una documentació en regla dessota el braç. Papers i altres objectes. A un dels reclamants, l'he vist seguir una producció wagneriana, tenint a les mans un volum, una partitura, l'argument que's dona a la porta, uns binocles i les ulleres. L'home utilitzava indistintament totes les menüències susdites, ço a darrera hora que li privaria, potser, de reparar en la comèdia.

Els partidaris de que no s'apaguin els llums en le

-Per què està tan en contra del futbol, papà?
-Perquè d'ençà d'aqueix sport, que ta mare em fa anar com una pilota.

representacions wagnerianes, reproduïxen, de tant en tant, el seu prec, per medi dels diaris que els són efectes. Si insisteixen en la demanda, no quedarà an En Mestres més recurs que capitular.

Allavors, veurem en el respall de les butaques del «Liceo» una post a moda de taula, per l'istil de la que hi ha als seients dels *must-halls*.

Els wagnerians, podran deixar-hi còmodament els endimaris que jutgen indispensables per a anar a divertir-se.

Per a fer-los més contents, pot instal·lar-se en cada empit, una bombeta.

Salut, i bon any nou.

Els números de la Grossa

Es clar que havia de treure la primera el número 28,876!

Que no sabeu jugar al 31? Doncs sumeu les xifres de dit número, que fan 31, justos.

Ja diu l'adagi:

*Trenta hù
joc segù.*

I havent guanyat aquell número el primer premi, havia de correspondre el segon al número 39,756, que sumats els números fan 30.

Per força!

No fent 31, guanya el que fa 30.

Més clar que l'aigua.

Es l'atinar-hil

PEPET DEL CARRIL

-Es estrany que no'ns enviïn a Melilla.
-Es comprèn, 'home. Més feina tenim aquí amb els partits de futbol.

DEDICATORIA

BON FI D'ANY!
BON ANY NOU!
SENSE CAP MAL AVERANY
I AMB UN BON AUGMENT DE SOU.

L'ANY FINIT
HA SIGUT MIGRAT, PANSIT;
PISTOLETES I CANONS
ENS HAN MORT LES IL·LUSIONS.

L'ANY QUE VE
PODRÀ 'SÉ
TAN PANSIT I TAN MIGRAT
COM AQUEST QUE HAVEM PASSAT.

D'ELL UN MAL RECORD TENIM,
PERO JA NO'NS EN SENTIM.

EL DIFUNT
VAGI AL PUNT
A LA FOSSA DEL OBLIT.
D'ESPERANÇA OMLIM EL PIT.

RES DE PLANY,
QUE DE PLORS JA N'HI HA PROU.
AMUNT, COPÉS DE XAMPANY!
BENVINGUT SIA L'ANY NOU!

XARAU

LICEO

En Lázaro, el gran cantaire, no obtingué pas el gran triomf esperat en *Il Trovatore*. L'home es mostrà quelcom insegur; al revés de les senyores Llàcer i Lahowska i del senyor Molinari que portaren la nau a feliç terme. Sort hi hagué d'això.

En canvi el famós rossinyol fou ovacionat de valent en *L'Africana*, tornant pel seu bon nom i obsequiant-nos amb unes filigranes de interpretació que... Déu n'hi doret.

I plego per avui, que vui anar a sentir *El capvespre dels Déus*.

Ah!... Ahir degué tenir lloc la *serata d'onore* al mestre Klemperer amb la despedida d'En Lázaro. I la setmana entrant *Garin*, d'En Bretón.

Ja ho anirem apuntant a la llibreta.

ROMEA

Segueixen els triomfs d'*Els Pastorets*, d'En Folch, i de *L'auca*, d'En Rusiñol.

Dimecres hi hagué gran innocentada; de la qual no els en puc parlar encara per manca de temps.

NOVEDADES

Demà, dissabte, estrena d'una comèdia en dos actes, un conte terriblement còmic de la il·lustre novel·lista «Victor Català», que porta per títol *L'amoreta d'En Piu*, i ha sigut escenificat pel nostre company Josep Burgas.

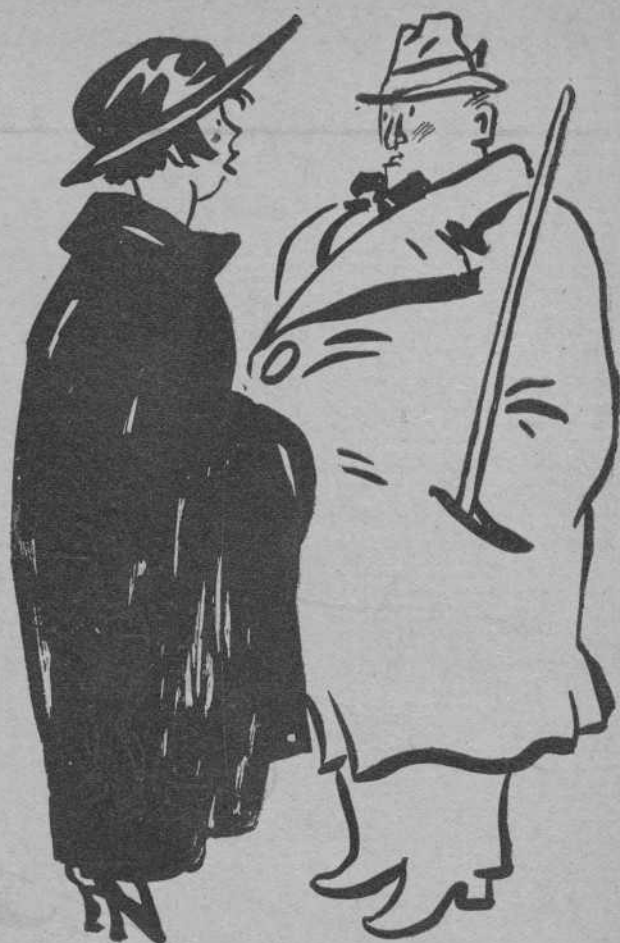
Per fi de festa anirà una altra estrena: *L'estanquera maca* o *El contrabàn de l'amor*, sàinet de costums barcelonines, també del mateix autor.

PRINCIPAL PALACE

Oi que semblava que ja no podia haver-hi al món més riquesa en quadres, que lo que ens havien donat al «Principal» en les anteriors revistes?... Doncs, sí, senyors. Encara més!... Això del *Zig-Zag* que acaba d'estrenar En Fernando Bayés és senzillament una cosa estupenda, tocant a art i a bona presentació. Es una joia pels ulls de la vista i un «recreyo» per les oïdes, i sobre tot un consol pel nostre esperit estevenc que'ns mata constantment amb les seves prosaiques martellades.

Imagini's el bon llegidor una sèrie d'escenes i quadres, rumiats, de mà mestra, a base de la bellesa femenina; però la bellesa pura, nua, .. com més nua millor. I ja havem convingut en que com més nua, més perfecta i més artística és aqueixa bellesa, més lluny està de inspirar cap mena de sensualisme, ni menys cap mena de baixa passió. Ens entendrem aviat dient que la dona—la dona forma i moviment—adornada pels fantasiats artistes parisencs i londonesos moderns no és mai font de pecadores temptacions; lo qual vol significar que aqueixes revistes del «Principal», que son l'excel·lència, lo més triat de les revistes franceses i angleses, poden ésser admirades per adultes de tota mena, sense perill de funestes conseqüències.

No passarem a detallar quadres perquè és tasca impossible, i no cal. Recordem amb veritable fruïció el quadre de *Les Roses*, el del tren en marxa, el del final del primer acte, una meravella; el de *L'hora del thé*, *El del bany de la Sultana*, *Els artificis de la dona*, el de la *Prensa*, en el qual hi som dignament representats; en fi, tots resulten superbament esplèndits de visualitat; els trajos riquíssims i el decorat harmonitzen a la perfecció. En Salvador Alarma s'ha lluit magníficament, com ja ens té acostumats; no's pot demanar més encert en els tons i en les perspectives. I el color?... allò, allò

—Es que l'Alcántara va badar...
—Fals!... Això és una injúria!
—Deixi m acabar de dir, senyora. Va badar el cap d'un dels contraris.

—Què deu volguer dir això de «Sparta», tieta?
—No ho sé, noies. Deu ésser cosa del gremi dels esparters.

LA DESPEDIDA AL 1921

—De setze, de setze, de setze el ví!
El pobre any Carnestoltes s'acaba de morir...

és llum de color. Per mi que hi ha abocat totes les galledes La musica, fàcil, alegre, joganera, i al mateix temps inspirada i exquisida.

Tots els artistes interpretadors hi fan bona feina: la Mado Mynti, En Marini, Myrria, Darby, Goode, Aimée, les angleseses, i els nostres actors, Galceran amb la seva colla, tots treballen amb fè i amb ganes d'agradar.

Vaja, que això del Zig-Zag és un espectacle suculent i exquisit a la vegada; que el que hi va un cop hi torna, i el que hi torna... s'hi deixa caure l'endemà.

FOOT-BALL

Sparta de Praga—F. C. Barcelona

ACLAPARANT TRIOMF DELS CATALANS

L'equip barceloní, tan català, seguint el seu camí de victòries, acaba d'assolir la més grossa, la més enlluernadora de les victòries, guanyant als del Sparta.

Quina joia feia l'Estadi Català! Estava ple de gom a gom. Les nostres primeres autoritats i el nostre poble, que tant disfruta amb els espectacles a l'aire pur, hi havien acudit en massa, i amb llur presència donaven la sensació de la gran espectació que hi havia per a veure lluitar aquests dos equips i al mateix temps per ésser la inauguració de l'Estadi.

Malgrat la generació i l'alegria de guanyar, el nostre poble, donant proves de gran seny, es portà com calia. Forts picaments de mans, grans cridòries en honor dels vencedors, però no hi hagué la més petita disbauxa. El poble català es mereix l'admiració del món deportiu.

I ara anem a la feina:

Sortiren els nostres plens de fe, de valentia, a jugar; els spartans davant de la fermesa dels barcelonins quedaren astorats, i per més que el primer dia els txecs varen treballar de valent, el segon el joc MASCLE dels nostres els dominà. Des d'En Zamora, el portentós, fins En Sagi, tots varen estar dignes d'ésser fills de la nostra terra. És defensaren com uns braus i atacaren amb tal llestesa, que el públic no sabia si aplaudir una cosa o l'altra, acabant per eixordar-nos amb forts picaments de mans.

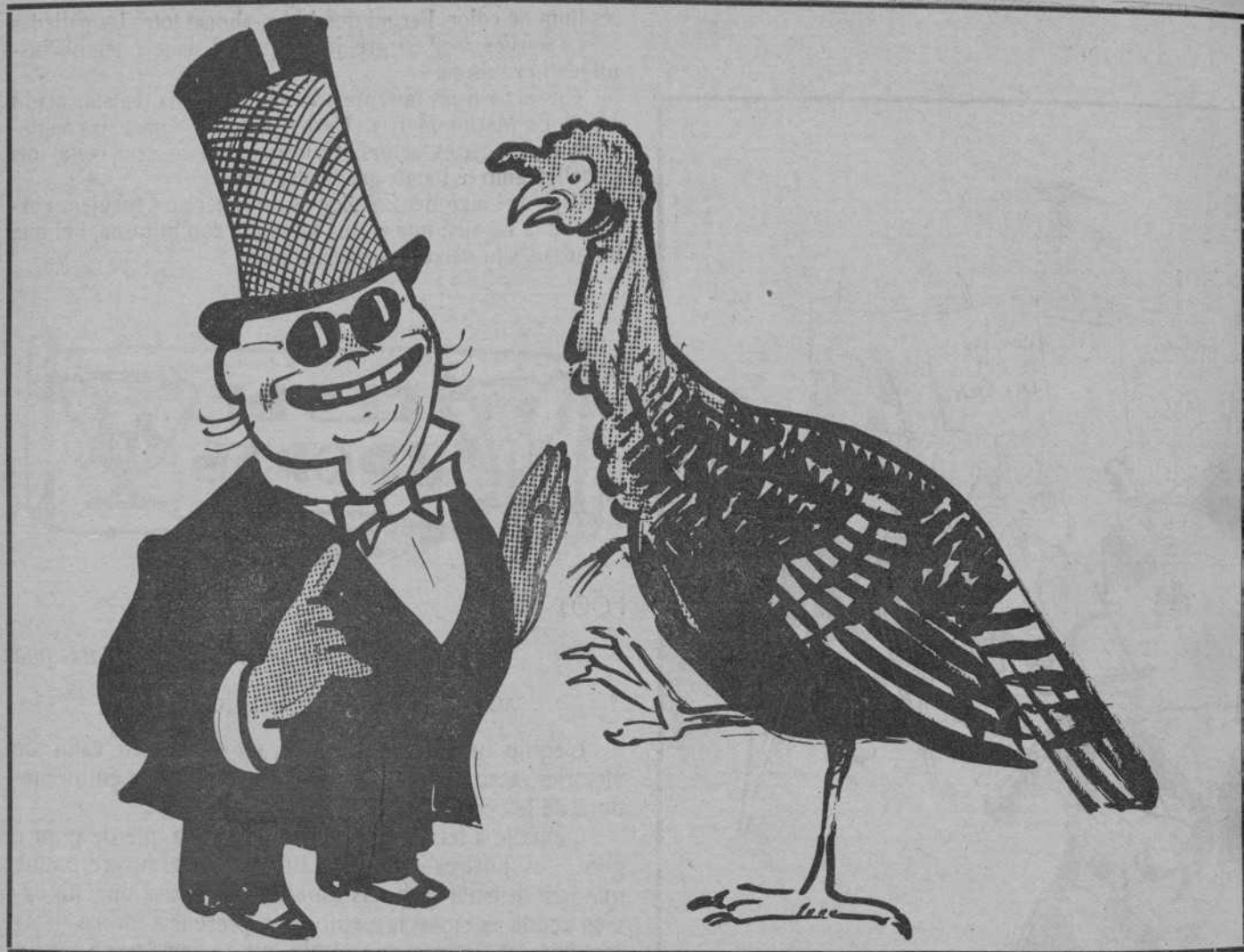
Quan els catalans varen fer el segon goal, allò era el deliri, el... (diguin lo que vulguin que tot és poc), i la satisfacció que varen sentir els jugadors i públic fou veritablement E-NOR-ME.

Els del Sparta, malgrat i apretar de valent i jugar amb cobdícia, res pogueren fer davant del joc enèrgic i ferm dels del Barcelona.

Acabà el partit amb la victòria dels catalans, per dos tantos a zero. Els txecs en sortiren macats.

Dels spartans En Kada, que cada vegada que agafava la pilota ens feia patir del cor; En Pej, que estava fet una imitació de l'estàtua de Colon. Dels barcelonins, En Zamora, que'l varen retratar 15555... vegades; En Planas, monumental; En Saricho, que fent de «tanque» va donar-se un cop de tête amb un «sparta», fent-se tots dos un nyanyo; En Semi, doblegant-se més que el fil-ferro;

—Ah, salau!... Encara me n ha quedat un de viu.

—Sí, però tal com van les coses, el gall de Nadal se't convertirà en gall de la Passió.

En Torralba, fent de torre; En Sagi Barba, llençant cada «agut», dic, xut que feia tremolar; l'A'cántara, que donava més sustos que un camió; En Gracia, valent com... un lleó; En Piera, sempre hi era, i En Cella, ail, amagueu-vos...

Total: una magna victòria per als nostres.

Visca el joc MASCLE!

*
**

Per als dies 1, 3 i 6, ens anuncia el F. C. Barcelona el Bolkluben, famós equip de Copenhague i rival del Sparta.

Real Unión, de Irún—C. D. Europa

No obstant la gran gentada que acudí a l'Estadi per a veure jugar al Sparta i al Barcelona, hem de dir que també fou molta la gent que anà al camp de l'Europa, per a veure com se les pegaven e's de Irún i els «europeus». El diumenge els de l'Europa varen guanyar per dos a un; però a l'endemà es veu que els de la Real Unión estaven enfadats de la pallissa del dia anterior, i varen dir: «Ara rebreu vosaltres»; i així va ésser, doncs els irunencs varen ficar la pilota tres vegades i els «europeus» una.

BOXA

Per a la primera quinzena del mes de gener, s'anuncia la reparació d'En Peret Sáez, qui, degut a una lesió a

l'espatlla, ha estat prop de dos mesos sense poguer presentar-se en públic.

Es dóna com a segur que el seu adversari serà En Paul Gabriel, ex company de Paul Gay, qui, com aquest, ostenta el campionat de *Bouches du Rhone*.

Si En Sáez no vol interrompre sa triomfal carrera, tindrà que ficar-se molt a fondo per a guanyar a aquest fort rival.

Preparem-nos, i fins a l'altra.

NOLUS

PEBROTS I TOMÀQUETS—UNA BONA EXPOSICIÓ

Feia temps que no havia vist unes coses tan virolades com les que el jovencell Vázquez Díaz exposa a les «Galleries Dalmau».

Allò no és una exposició de pintures, sinó una barricada de pebrots i tomàquets que fa fredat. Es veu que En Vázquez Díaz, com a bon foraster, es pensa que els barcelonins aficionats a les Belles Arts venim de l'hort, quan el qui'n vé és ell, portant-nos aquella amanida artística quan estem tips i retips de gaspatxos pictòrics.

Però val a dir-ho: el jove expositor tot això de les coloraines llampantes ho fa per a cridar l'atenció només. Es un *truc* com qualsevol altre. Quan els ulls s'aparten de aquelles sanfaines enlluernadores i es topen amb dues o tres pintures *canalltzades* que hi ha a l'altra banda de sala, s'hi delecten breus moments, els suficients per a donar-se compte de que el qui pinta teles com el retrat de senyora i la mare amb l'infant de pit, és un bon pintor per dintre i ho serà per fora tan bon punt llenci aquells blaus de cuina, grocs de crema, verds de pebrot i vermells de tomàquet, amb els quals ens fa la *reclame* del seu art.

**

Nada menos que vint-i-nou pintors han invadit a l'hora les «Galerias Laietanes», portant-hi un centenar rodó de pintures a l'aquarel·la que res tenen d'aigualides. Són els artistes que componen l'*Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya*, continuadora d'aquell famós *Centre d'Aquarel·listes* de les escales de la Seu, pel qual passaren la flor dels nostres noucentistes de la pintura.

Com que no tinc espai per a parlar de cada un d'ells com es mereixen, els aniré nomenant perquè els meus llegidors sàpiqueu qui són: Armengol, Arola, Baixas, Planes, Bergadà, Brunet, Camins, Canturri, Civil, Cuchy, Drudis, Farré, Fuster, Galofre, Oller, Masgrau, Humbert, Larraga, Llaverias, Masdeu, Mensa, Mestres Borrell, Mostany, Queralt, Sabaté, Soler, Tamburini, Torrestarell, Valls Clusas i Vila.

Ara que ja coneixes els expositors, llegidor amic, cal que vagis a veure la fira d'aquarel·les que hi ha a les «Laietanes», i si tens algun bitlletet de banc... espanyol, que't sobri, posa preu a la pintura que més t'agradi i procura endurte-la a caseta, car et farà més profit que el capó i els turrans que puguis haver menjat per Nadal.

No tinguis por de que t'endossin una *neula*, aprofitant l'ocasió d'ésser-ne el temps; jo t'asseguro que no n'hi ha ni una en tota l'exposició; en canvi, segons un andalús que's mirava les aquarel·les amb un pam de boca oberta, *todo es canela fina*, qualificació que amb tot i venir d'un andalús no la trobo gens exagerada.

C. ARBÓ

Esperança

Esperança era una *muñequita* de cabells rossos, d'ulls blavosos; tenia uns setze anys. Tan prompte els joves es fixaren en ella i li digueren que *era guapa*, es revestí d'aqueixa coqueteria, d'aqueixa presumpció pròpia de les donzelles que's complauen en que els recreïn les oïdes a totes hores. I creixien així les seves pretensions.

Esperança vivia en un poblet proper a la ciutat de X.

Corresponia a una família mitjanament acomodada. El tal poblet posseïa estació de ferro-carril. Quasi diàriament, Esperança, al caure la tarda, hora en que *passava el tren*, anava, passejant, amb alguna de ses amigues a l'estació; allí rebia alguns galantejos dels joves passatgers, galantejos diversos, oportuns alguns d'ells, insubstancials els més. Adoptant, a la vegada, una actitud de dissimul i de complacència, Esperança que *criitava l'atenció* no solament per la seva bellesa, sinó pel seu posat de donzella coqueta i presumptuosa, rebia amb joia aquelles mostres d'admiració (?) dels joves viatgers. Per això els millors minuts del dia eren aquells en que, al caure la tarda, *passava el tren*. Quan aquest se allunyava, entre una espessa fumarola, enllà dels camps, ella el seguia amb la vista, com dient-li que esperés un ratet més. Se li havia fet *stmpàtic*—valgui la expressió—a força de portar li cada dia nous joves admiradors...

**

Esperança havia estat uns mesos a la ciutat de X, aprenent el *corte*. D'allí havia tornat encara més presumptuosa, puix havia

BARCELOEA A LA VISTA

—Qué hacemos, tu?
—Lu que te dé la gana!
—Daremos otra vuelta por la manzana.

rebut de més aprop i amb més refinada malícia, els galantejos. Era més *muñequilla* encara.

Un dia, de pas cap a la ciutat de X, un regiment de infanteria es va parar unes hores al poble. Totes les noies, *per a veure milltars*, anaren a la plaça; entre elles no cal dir que hi havia la Esperança. Abondaren els *piropos* dels soldats, *piropos* que les donzelles rebien, satisfetes. Esperança era més pretensiosa; aspirava als galantejos dels oficials. Les *estrelles* la seduïen d'una manera passada de mida. Succeí lo quasi previst. Un dels *de estrella* la galantejà. I, satisfeta, li correspongué ella. I hi hagué l'acostumada promesa d'escriure's...

I va marxar el regiment i amb ell l'oficial per al qui sospirava Esperança!

Alguna carta hi hagué i... ben amorosa. Esperança s'entusiasmava de veritat. Un dia, la *misiva* de l'oficial estava concebuda en aquests termes:

«Inolvidable Esperanza: Cada día que pasa crece para contigo mi afecto. Quisiera escribirte cada día, cada hora, cada instante; pero mejor preferiría, aún, hablarte, pasear contigo, ir siempre a tu lado.

... Podrías trasladarte a la capital, donde nuestras relaciones podrían ser más íntimas, más cordiales, más efectivas...

Sabes que te adora, Roberto.»

No va esperar més la Esperança. Va convèncer fàcilment a la seva mare, vidua des de feia un any, i a la que satisfieia moltíssim l'èxit de la seva filla. I es trasladà nostra *muñequilla* a la ciutat de X., amb l'excusa, davant de les amigues, d'ampliar l'aprenentatge del *corte*.

En la ciutat passejava sovint, la confiada *modistilla* amb el *Tenorio oficial*. La cosa va durar una temporada... Després... oh!, després s'acabaren totes les il·lusions. L'oficial ja no sentia plaer amb aquella donzella inexperta que va seduir en el poble, amb els seus afalacs, el dia que el seu regiment anava de pas...

**

I Esperança retornà de nou a la seva llar. I allí plorà son desengany, sense que ningú la galantegés com abans, sense que ningú tingués en alta consideració la seva bellesa (?).

Muñequilla de cap a peus, sense un veritable concepte de la vida, fràgil i coqueta, extramament presumptuosa, havia sigut víctima de la imprevisió. Al seu voltant, els joves, en lloc de constituir-se en admiradors seus, repetien amb marcada ironia, aquestes paraules: «Esperança: espera».

I la visió d'una joventut malgastada, s'oferia als seus ulls d'una manera cruel i despectiva...

La historieta és vulgar, llegidor, però precisa repetir-la per a exemple de donzelles inexpertes.

FERMÍ PALAU CASELLAS

Guspies rurals

I

El camí-ral

Camí que fuges de la placidesa
de l'ampla carretera i la vall plana,
que t'endinzes al bosc i fas feresa,
i et fons en cada torta o cada ufana.

Són per tu les olors més exquisides,
les abelles més àgils i bresqueres;
et ratllen les serps més esfereïdes
quan el sol ha inflammat més ses atxeres.

Aquí et dóna sa aspror el cantellut
petri morrot; allí dorm una pinya
que als xàfec ha donat els seus pinyons.

Les molces verges, com han revingut
sota el ploure mansoi de la campinya,
aixecant-se al empeny d'uns rovellons...

—Com que avui és el meu sant
em poso ben elegant.

II

L'era

Rodona, blanca i trista resta l'era
després de cent batudes. Grans de blat
que li han fet una auriola escaducera
d'un verd atenuat.

Passa el lleveig envà; el lleveig que un dia
se'n va emportar les bolves, fent-lo pur,
perquè estigués contenta la masia
d'un color mig obscur...

Encara algun pardal a l'era acampa
cercant el gra adormit o la llevor
mentre'l xaval somriu i cau la trampa,
i un lleveig bla camina sense por...

III

La masia

Si no fos aqueixa vinya tan ufana
que una randa d'oliveres la voreja,
i un cirê en mig la feixa vermelleja,
i té un marge on la viola bosquetana
pel febrê i març s'exalta i moradeja,
una font d'aigua que romp, obra la gana,
què hi faria la masia?

Capficada en son silenci de païra,
sense'ls roncs de la garrina neguitosa,
sense'ls crits de l'aviram qui fuig airosa
del ermot per a assolir la sembradura,
sens la vesta de cereals que és lluminosa
de roselles, i li dóna confitura,
vi de força, pa de bresques, pau diïxosa,
fóra bruna la masia.

J. COSTA I POMÉS

ESQUELLOTS

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA publicarà
el dijous de la setmana entrant un número
extraordinari de 24 pàgines, al preu de
25 cèntims

Podem estar contents els ciutadans de la nostra Barce-
lona!...

Primera, Segona i Tercera de Nadal a casal...

A casa dels altres, s'entén.

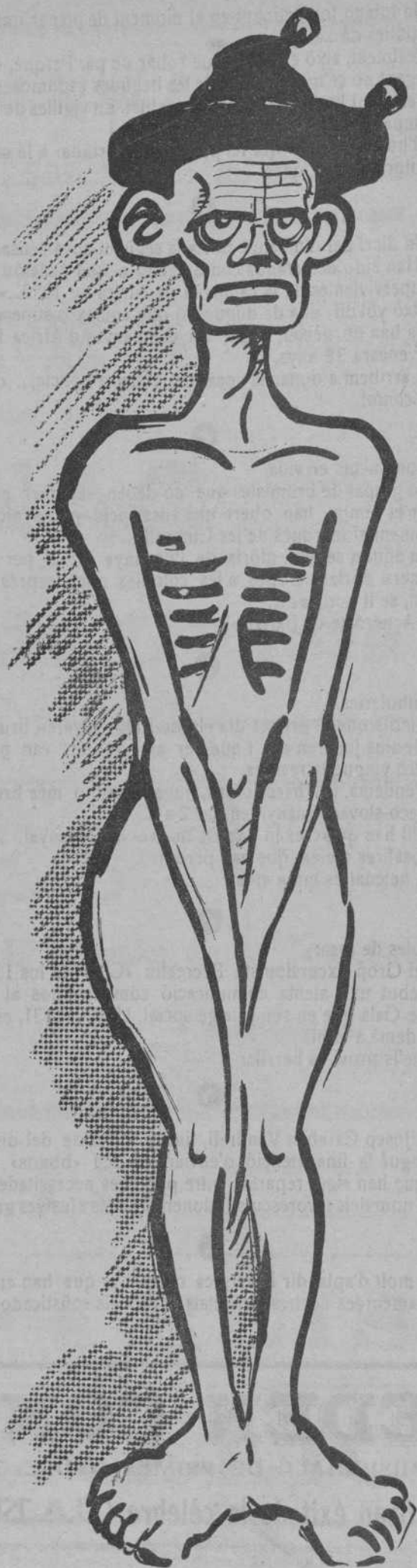
Perquè no hi ha dret que un senyor adquireixi un billet
enter, se'l quedi tot per a ell i tregui la grossa.

I encara hi ha menos dret a fer lo que s'ha fet amb aquei-
xes pobres raspes i amb aqueixos tristos civils que tenien
falses participacions del «gordo».

N'hi ha per ferir-se, cavallers!

Per això nosaltres no'ns cansarem mai de recordar el vell
adagi:

«El millor dels daus... és no jugar-los».

LA LLUFA

— Ho veig difícil. El que és aquest any si que
no sé pas on me la clayaran,

Un fulano fou detingut en el moment de pispar una caixa d'ampolles de xampany.

Realment, això és pitjor que robar un pa. Perquè, del pa, l'indigent no se'n pot estar i de les begudes espumoses sí.

Però... hi ha un atenuant: l'actualitat. En vigílies de Nadal, el xampany també és primera necessitat.

I l'home potser havia fet propòsit de brindar a la salut de les autoritats badoques.

Un diari del diumenge porta la següent nova sensacional: «Han sido declarados con derecho a una pensión anual los supervivientes de la campaña de África de 1959...»

Això vol dir, una de dugues: o que aqueixos supervivents encara han de nèixer, o que les campanyes d'Àfrica han de durar encara 38 anys.

Si arribem a donar-la nosaltres, aqueixa notícia,... denúncia al cantol!

Monuments en vida.

Un grapat de bromistes que no deuen sapiguer en què passar el temps, han obert una subscripció per a alçar un monument al marquès de les Cinquilles.

An aquest senyor, glòria de l'Espanya actual per haver fet diners portant tropes a les colònies que després s'han perdut, se li podria dir:

—Acuérdate de Barroso!

Futboleries.

Sembla que el primer dia els de Praga jugaren brut i els barcelonins jugaren net, i que per això aquests van perdre. Però vingué la revenja.

I l'endemà, els barcelonins, jugant tant o més brut que els checo-slovacs guanyaren per 2 a 0.

N'hi han que creuen que els nostres han guanyat.

Nosaltres creiem que han perdut.

La netedat és mitja vida.

Notes de casa:

Del Grop Excursionista Recreatiu «Club de los 13» hem rebut una atenta comunicació convidant-nos al Gran Ball de Gala que en son estatge social, Hospital 131, es celebrarà demà a la nit.

Que'ls provi la barrila.

En Josep Carabén Vendrell, tinent d'alcalde del districte VII, tingué la fina atenció d'enviar-nos deu «bons» triplcats, que han sigut repartits entre persones necessitades.

En nom dels favorecuts, li donem les més efusives gràcies.

Es molt d'aplaudir l'enèrgica campanya que han emprés darrerament les nostres autoritats contra els sofisticadors.

A tot aquell desvergonyat que falsifiqui aliments o substàncies destinades al públic, garrotada sense compassió.

Però... això sí; ja cal que abans es mirin al mirall determinades autoritats.

Que's mirin al mirall vestits de vint-i-un botó, i potser rebran un disgust: potser es trobaran amb la vara sofisticada.

Ben-Alifro: Si els versets no fossin tan defectuosos, potser sí.—Andresito: Entren en cartera.—Filador de Manlleu: Doncs miri, pel que respecta a *puasias*, no fila prou bé.—A. F. i B.: Ha fet tard, però mirarem d'enquibir-ho en altre lloc.—Joan Pascual: Depèn de l'espai que hi hagi disponible.—J. B. Carbonell: Mercès.—A. C i S: Rebut i tantes mercès.—Aguileta: Lo mateix li dic.—J. S. C.: La *historieta amorosa* no ens ha convençut.—Petroni II: Em quedo amb el del maniquí.—J. R. (Sabadell): Vol dir senzillament que set i set fan catorze, i set, vintihú. Això és: tres sets... i els que vindran!—Jordi de Matafocs: Hi he notat bastantes incorreccions.—F. M.: Entra a la pila dels originals que's guarden... fins quan?... Vagi-ho a saber!...—G. Munet: El Cuplet patriòtic no'n resulta, la veritat.—A. Codina: No volem que'ns portin a Montjuic per culpa de vostè.—A. Ribas G.: Tantes gràcies.—Quevico (Melilla): Ens està prohibit fer bromes d'aquest gènere.—Dr. Rasca: Mercès per la bona intenció, però és poca co-seta.—Agustí Castells: Molt dolenteta.—J. P (San Sebastián): No podem fer xistos amb coses sagrades.—Campanero: Idea migradeta.

EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12

TELÉFON NÚM 3332 A.

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE—Tots els dies grans espectacles a les 3 1/4, tarda i a les 9 1/2 nit

Gran èxit de la cèlebre CANDELARIA MEDINA

Antoni López, llibreter, Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20, Barcelona. Correu: apar. n. 2

TELEFONO 1415

AGOTAT

l'ALMANAC de
L'Esquella de la Torratxa

La vinenta setmana

SORTIRÀ

el popularíssim

ALMANAC

DE

La Campana de Gràcia

per a l'any 1922

TAPES

amb planxes daurades per a enquadrar L'Esquella de la Torratxa

TAPES soles	Pessetes 4
TAPES i enquadració	5'50

DIETARIS

CATALÀ I
CASTELLÀ

Llibres per a REIS

BLOC MANELIC

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30-céntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebalxes.

L'OS MADRILENY

—Primera, segona i tercera?... No hi ha dretl...